

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610- 242
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

03.10.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi :a) 22.07.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1897315 sayılı yazınız.
b) 31.07.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1904862 sayılı yazınız.
c) 31.07.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1905696 sayılı yazınız.
ç) 03.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1907461 sayılı yazınız.
d) 07.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1910390 sayılı yazınız.
e) 12.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1912341 sayılı yazınız.

7/46544.
7/47051.
7/47108.
7/47237.
7/47238.
7/47244.
7/47375.
7/47379.
7/47381.
7/47383.
7/47510.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e)'de kayıtlı yazılarla iletilen Afyonkarahisar Milletvekili Hakan ŞEREF OLGUN'un 7/46544, Tekirdağ Milletvekili Nurten YONTAR'ın 7/47051, Manisa Milletvekili Şenol SUNAT'ın 7/47108, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/47237 ve 7/47238, Kayseri Milletvekili Mustafa Baki ERSOY'un 7/47244, Mersin Milletvekili Perihan KOCA'nın 7/47375, Konya Milletvekili Ali YÜKSEL'in 7/47379, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut TANAL'ın 7/47381, Bursa Milletvekili Kayıhan PALA'nın 7/47383 ile Zonguldak Milletvekili Deniz YAVUZYILMAZ'ın 7/47510 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (23 Sayfa)

BURSA MİLLETVEKİLİ KAYIHAN PALA’NIN 7/47383 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımızca öğrencilerin sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi; tütün, alkol, madde ve davranışsal bağımlılıklar dâhil olmak üzere bağımlılık risklerinden korunmaları, riskli davranışlardan uzak durmalarını sağlayacak yaşam becerileri edinmeleri ve ihtiyaç hâlinde uygun destek mekanizmalarına yönlendirilmeleri amacıyla koruyucu ve önleyici rehberlik anlayışı çerçevesinde çalışmalar yürütülmektedir. Bağımlılıkla mücadele; öğrencinin bireysel özelliklerinin yanı sıra aile, okul çevresi, akran ilişkileri, sosyoekonomik koşullar, dijital ortamlarla ilişkisi, devamsızlık ve okul terk riski gibi faktörlerin birlikte değerlendirildiği bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır.

Bu alandaki çalışmalar; Tütün Kontrolü Strateji Belgesi ve Eylem Planı, Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı başta olmak üzere ilgili politika belgeleri, mevzuat ve kurumlar arası iş birliği mekanizmaları doğrultusunda sürdürülmektedir. Koruyucu ve önleyici eğitim, erken fark etme ve müdahale, rehberlik ve psikolojik danışma, personel ve aile eğitimleri, risk altındaki çocukların ilgili hizmetlere yönlendirilmesi ile eğitim sistemi içinde kalmalarının sağlanması bu çalışmaların temel bileşenlerini oluşturmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde öğrencilerin “bağımlılıktan kaçınan ve bağımlılıkla mücadele eden” bireyler olarak yetişmeleri öğrenci profilinin bir unsuru olarak ele alınmış; sosyal-duygusal öğrenme becerileri okul öncesinden ortaöğretimin sonuna kadar bütün eğitim kademelerinde sarmal bir yapıda düzenlenmiştir. Kendini tanıma, kendini düzenleme, iletişim, iş birliği, sosyal farkındalık, uyum, esneklik ve sorumlu karar verme becerileri ile öfke kontrolü, problem çözme, stresli durumlarda duyguları yönetme ve gerektiğinde yardım isteme gibi becerilerin öğrenme-öğretme süreçleri içerisinde geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu becerilerin gelişimi; öğretim sürecindeki ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, öğrenme kanıtları, öğrenci gelişiminin takibi ve öğretmen yansıtma süreçleri aracılığıyla izlenmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı’nda da çocukların duygularını yönetme, etkili iletişim kurma, iş birliği yapma, sosyal farkındalık geliştirme, uyum sağlama ve sorumlu karar verme becerilerine yer verilmiştir. Çocukların kişisel sınırlarını fark etmeleri, istenmeyen durumlarda ortamdaki uzaklaşmaları ve gerektiğinde güvenilir kişilerden yardım istemeleri programın öğrenme çıktıları arasında bulunmaktadır. Yardım isteme, hayır diyebilme, öfke kontrolü, iletişim, sorun çözme, stresle baş etme ve kendini tanıma gibi becerilere yönelik etkinlik örnekleri öğretmen kılavuz kitapları ile 3, 4 ve 5 yaş Çekirdek Çocuk Etkinlik Kitaplarında yer almaktadır. Ailelerin sürece katılımının desteklenmesi amacıyla da okul öncesi eğitime devam eden çocukların ailelerine yönelik düzenli olarak Aile Eğitim Bültenleri hazırlanmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programı kapsamında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri bütün eğitim kademelerinde planlı ve programlı olarak yürütülmektedir. Ayrıca İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi’nde yapılan düzenlemeyle “Rehberlik ve Kariyer Planlama” dersi “Rehberlik ve Yönlendirme” adıyla 5, 6, 7 ve 8’inci sınıfları kapsayacak şekilde genişletilmiş ve 2025-2026 eğitim öğretim yılından itibaren ortaokulların bütün sınıf düzeylerinde haftada bir ders saati olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bağımlılıkla mücadeleye ilişkin eğitim ve rehberlik içerikleri de öğretim programları, ders kitapları ve Bakanlığımızın elektronik eğitim materyalleriyle desteklenmektedir.

Bağımlılıkla mücadele kapsamında Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı (TBM), Okulda Bağımlılığa Müdahale Programı (OBM) ve Yaşam Becerileri Eğitimi Programı (YBE) uygulanmaktadır. 2014 yılından itibaren uygulanan TBM; okul öncesi, ilköğretim, ortaokul, lise ve yetişkin hedef gruplarına yönelik sağlıklı yaşam, teknoloji, tütün, kumar, alkol ve madde bağımlılığı modüllerini içeren birincil önleme programıdır. 2019 yılından itibaren uygulanan OBM ise ortaokul ve lise öğrencilerinin sigara, alkol, bağımlılık yapıcı madde, riskli internet kullanımı, bahis ve kumar davranışlarına yönelik ikincil önleme yaklaşımıyla geliştirilmiş okul temelli bireysel müdahale programı olup öğrencilerin henüz deneme veya kullanma düzeyindeyken desteklenerek eğitim sistemi dışına itilmeden kazanılmasını amaçlamaktadır. YBE ile de öğrencilerin bağımlılık risklerine karşı koruyucu nitelikteki yaşam becerilerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımıza bağlı resmî eğitim kurumlarında rehberlik alanına ait öğretmen normu, mevcut öğretmen sayısı ve ihtiyaç durumu MEBBİS üzerinden iller ve eğitim kademeleri itibarıyla takip edilmektedir. Ayrıca 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında faaliyet gösteren özel okullarda 7 Temmuz 2026 tarihi itibarıyla 8.083 rehber öğretmen görev yapmaktadır.

Öğretmen, okul yöneticisi ve rehber öğretmen/psikolojik danışmanların bağımlılık risklerine ilişkin bilgi ve farkındalıklarının artırılması, risk altındaki öğrencilerin erken dönemde fark edilmesi ve gerekli koruyucu, önleyici ve müdahale hizmetlerinin sunulması amacıyla TBM, OBM ve YBE kapsamında eğitici ve uygulayıcı eğitimleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Öğretmenlere Yönelik Bağımlılıkla Mücadele Psikoeğitim Programı uygulanmakta; okul yöneticileri ve öğretmenlere risk işaretlerinin tanınması, öğrenciye yaklaşım ve uygun hizmetlere yönlendirme konularında bilgilendirme ve müşavirlik hizmetleri sunulmaktadır.

Hizmet içi eğitim kayıtlarına göre bağımlılıkla mücadele kapsamındaki faaliyetlerde 2019 yılında 45 faaliyet sonucunda 1.457, 2020 yılında 25 faaliyet sonucunda 496, 2021 yılında 142 faaliyet sonucunda 2.286, 2022 yılında 194 faaliyet sonucunda 3.779, 2023 yılında 190 faaliyet sonucunda 336.320, 2024 yılında 688 faaliyet sonucunda 16.400 ve 2025 yılında 663 faaliyet sonucunda 13.896 belge verilmiştir. 2019-2025 döneminde toplam 1.947 faaliyet gerçekleştirilmiş ve 374.634 belge verilmiştir.

Uyuşturucu madde kullandığı veya bağımlılık riski taşıdığı tespit edilen öğrencilerin eğitimden kopmalarının önlenmesi ve ihtiyaç duydukları sağlık ve sosyal hizmetlerden yararlanmalarının sağlanması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde hareket edilmektedir. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu doğrultusunda korunma ihtiyacı bulunduğu değerlendirilen çocuklar hakkında gerekli bildirim ve yönlendirme süreçleri işletilmekte; ihtiyaç hâlinde sağlık tedbiri başta olmak üzere uygun koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulanması sağlanmaktadır. Öğrencinin eğitimine devamının desteklenmesi amacıyla okul rehberlik ve psikolojik danışma servisleri tarafından öğrenci ve ailesine yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri sunulmaktadır.

Öğrencilerde bağımlılık risklerinin ve bunlarla ilişkili bireysel, ailesel ve çevresel etkenlerin belirlenmesi amacıyla araştırma ve izleme çalışmaları yürütülmektedir. 2024-2025 eğitim öğretim yılında il, okul ve sınıf bazında uygulanan bağımlılık risk tespit formlarından elde edilen veriler doğrultusunda Bağımlılık Risk Haritaları oluşturulmuştur. 2025-2026 eğitim öğretim yılında ise Türkiye genelindeki lise öğrencilerinin katılımıyla "Eğitime Devam Eden Lise Öğrencilerine Yönelik Bağımlılık Araştırması" gerçekleştirilmiş; öğrencilerin yasa dışı madde kullanım riskine ilişkin davranışları ile bu davranışlarla ilişkili bireysel, ailesel ve çevresel değişkenler ele alınmıştır. Elde edilen bulgular koruyucu ve önleyici çalışmaların geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

Korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuklar hakkında verilen danışmanlık ve eğitim tedbiri kararları, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında okul ve kurumlarda görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ile rehberlik ve araştırma merkezleri aracılığıyla uygulanmaktadır. Çocuğun eğitimden kopmasına neden olan bireysel, ailesel ve çevresel riskler değerlendirilmekte; psikososyal ve eğitsel destek sağlanmakta ve ihtiyaç hâlinde diğer kamu hizmetlerine yönlendirme yapılmaktadır. Danışmanlık tedbiri çalışmalarında madde bağımlılığı, öfke kontrolü, iletişim, akran baskısına hayır diyebilme, aile içi ilişkiler ve yaşam becerileri gibi konular ele alınarak çocuğun riskli davranışlardan uzaklaşması, aile desteğinin güçlendirilmesi ve eğitim ortamına uyumunun artırılması amaçlanmaktadır.

Eğitimden kopma riski taşıyan çocukların erken dönemde belirlenmesi amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş birliği ve UNICEF desteğiyle Eğitime Katılım ve Devamsızlığı İzleme Programı (EKİP) yürütülmektedir. Program kapsamında hazırlanan modüller arasında “Davranışsal Bağımlılıklar” ve “Okul Aidiyetini Artırmak” modülleri de bulunmakta; sistem dışına çıkmış öğrenciler de program kapsamında değerlendirilmektedir. Makine öğrenmesi tabanlı Erken Uyarı Sistemi aracılığıyla öğrencilerin okul terk risklerinin erken dönemde belirlenmesi ve gerekli koruyucu ve önleyici tedbirlerin zamanında alınması hedeflenmektedir.

Eğitim dışında kalma riski olan çocuklara yönelik olarak 2020-2024 yılları arasında 12 ilde uygulanan İstihdam İçin Mesleki Eğitim Programı (İMEP-I) kapsamında 22.734 aile ve iş yeri ziyareti ile 121 toplum temelli faaliyet gerçekleştirilmiş, 44.445 kişiye ulaşılmış ve 4.363 çalışan çocuk yaşına uygun eğitim kurumlarına yönlendirilmiştir. 2024-2028 dönemini kapsayan İMEP-II ise 14 ilde sürdürülmekte olup 2026 yılı Haziran ayı sonuna kadar 689 aile ziyareti, 921 iş yeri ziyareti ve 268 toplum temelli faaliyet gerçekleştirilmiş; 14.857 kişiye ulaşılarak 364 çalışan çocuk yaşına uygun eğitim kurumlarına yönlendirilmiştir.

Risk altındaki öğrencilere yönelik bireysel ve grup rehberliği, psikolojik danışma ve bireysel müdahale çalışmaları yürütülmekte; öğrencilerin akran baskısı ve zorbalığıyla baş etme, iletişim, problem çözme, öz düzenleme ve sağlıklı ilişki kurma becerilerinin geliştirilmesi desteklenmektedir. Ailelere yönelik olarak Sosyal Duygusal Becerilerin Geliştirilmesi Projesi kapsamındaki çalışmaların yanı sıra Ailelere Yönelik Bağımlılıkla Mücadele Psikoeğitim Programı, Aile Psikoeğitim Programı, Travma Odaklı Eğitim Programları ve Aile Danışmanlığı Programı uygulanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda yürütülen bireysel ve grup rehberliği, eğitim, psikoeğitim ve farkındalık çalışmaları e-Rehberlik sistemi üzerinden kayıt altına alınmakta ve izlenmektedir. Bağımlılık Risk Haritaları, Eğitime Devam Eden Lise Öğrencilerine Yönelik Bağımlılık Araştırması, saha araştırmaları ve uygulamalardan elde edilen geri bildirimler; öğrencilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, koruyucu faktörlerin güçlendirilmesi ve bağımlılıkla mücadele programlarının geliştirilmesinde değerlendirilmektedir. Türkiye Bağımlılıkla Mücadele ve Okulda Bağımlılığa Müdahale programlarının etkililiğinin bilimsel yöntemlerle ve çok paydaşlı bir değerlendirme yaklaşımıyla incelenmesine yönelik çalışmalar da bu kapsamda ele alınmaktadır.

Bakanlığımızca bağımlılıkla mücadele alanındaki çalışmalar; değişen riskler, bilimsel araştırmalardan elde edilen bulgular, ulusal politika ve eylem planları ile uygulama sonuçları doğrultusunda güncellenmekte; çocukların bağımlılık risklerinden korunması, risklerin erken belirlenmesi, eğitimden kopmalarının önlenmesi ve ihtiyaç duydukları eğitim, sağlık ve sosyal destek hizmetlerine erişimlerinin sağlanmasına yönelik koruyucu ve önleyici çalışmalar sürdürülmektedir.